

1. Inleiding

Voor u ligt de Uitvoeringsagenda van de culturele sector in Hoogeveen.

Hierin is vastgelegd hoe de (gesubsidieerde) culturele instellingen in de komende jaren invulling geven aan de Cultuurvisie van gemeente Hoogeveen.

Deze agenda betreft de periode 2022-2025 en beschrijft wat de sector concreet voornemens is. Deze Uitvoeringsagenda is tot stand gekomen in nauw overleg en samenspraak tussen de hoofdrolspelers in de sector (De Tamboer/Het Podium, CultuurKlik, de Bibliotheek/Verhalenwerf en Scala).

1.1. Cultuurvisie Hoogeveen

De gemeente Hoogeveen heeft, in samenspraak met de culturele instellingen, verenigingen en haar inwoners de *Cultuurvisie 2021-2025: Van, Voor en Door* opgesteld. Kort samengevat heeft de gemeente drie hoofdambities geformuleerd:

1. Cultuur is voor iedereen
2. Cultuur zet Hoogeveen op de kaart en maakt trots
3. Cultuur laat talent groeien

Missie (wat we zijn):

Hoogeveen heeft een gezond cultureel klimaat, dat door onderlinge kruisbestuiving dienstbaar is aan de hele samenleving. We handelen samen vanuit gemeenschappelijke kernwaarden (ontwikkelen, ontmoeten, verrassen en vermaak, ontdekken en onmisbaar) die ervoor zorgen dat kunst en cultuur vitale onderdelen blijven van de stad en de dorpen.

Visie (waar we naar toe gaan):

Een gemeente met een gezond cultureel klimaat stimuleert samenwerking, betrokkenheid, respect, inclusie en de wil om te delen. Investeren in cultuur is investeren in de talenten en vaardigheden van inwoners. Cultuur vergroot de gemeenschapszin. We zetten in op een gezonde culturele basisinfrastructuur, die door meer onderlinge kruisbestuiving ook dienstbaar is aan andere doelen. Cultuur is niet alleen een doel op zich, maar vooral ook een middel om:

- Inwoners de gelegenheid geven hun leven te verbeteren;
- De samenhang in de samenleving te vergroten;
- Op sociaal, economisch en educatief gebied de aantrekkelijkheid van de gemeente te vergroten.

Doelgroepen:

Cultuur is iets van, voor en door iedereen, dus participatie en toegankelijkheid voor alle inwoners is uitgangspunt. Daarbinnen legt Hoogeveen in haar Cultuurvisie de focus op kinderen en jongeren.

Cultuur draagt eraan bij dat zij:

- Zich beter uiten;
- Zich verbonden voelen;
- Beter worden in wat ze doen;
- Meer zelfvertrouwen krijgen;
- (Later) beter meedoen in samenleving.

2. Waarom een uitvoeringsagenda

In de uitvoeringsagenda geven we concreet aan hoe de drie hoofdambities uit de visie worden bereikt. Het doel van de uitvoeringsagenda is meerledig.

2.1. Doelstellingen voor de culturele sector

- Het stelt de culturele instellingen in staat om hun bijdrage aan de Cultuurvisie en cultuurbeleid vast te stellen en concreet te maken.
- Het geeft handvatten om deze bijdrage te evalueren en om beter onderbouwd nieuwe jaarplannen te maken.
- De uitvoeringsagenda is een leidraad voor verantwoording van de ontvangen subsidies voor de activiteiten die betrekking hebben op de Cultuurvisie.
- Door tussen de instellingen onderling de taken en rollen concreet te verdelen wordt dubbel werk voorkomen, en vallen er ook geen gaten.
- Een beter overzicht en afstemming bevordert de samenwerking.

2.2. Doelstellingen voor de gemeente

- De gemeente heeft betere instrumenten en kaders om haar beleid te evalueren.
- Het helpt de gemeente om in de toekomst scherpere keuzes te maken en de subsidieverstrekking te onderbouwen en te verantwoorden.
- De gemeente is hiermee beter in staat om te sturen op de invulling van het cultuurbeleid.

Voor alle partijen geldt dat de legitimiteit van cultuursubsidies ten opzichte van de vastgestelde Cultuurvisie helder en te evalueren is. Dit inzicht draagt bij aan meer zichtbaarheid van de bijdrage van cultuur aan de Hoogeveense samenleving. Met als gevolg meer waardering vanuit de overheid en ook vanuit de Hoogeveners zelf.

In de Uitvoeringsagenda beschrijven we hoe en met welke activiteiten de instellingen een bijdrage leveren aan het realiseren van de ambities van de Cultuurvisie.

- Voor het grootste deel betreft dat de *bestaande* en *reguliere* activiteiten. Die benoemen we in woorden en waar mogelijk in cijfers.
- Aanvullend daarop beschrijven we *extra* activiteiten, prioriteiten, extra accenten die nodig zijn om de ambities uit de Cultuurvisie te kunnen realiseren; om meer te bereiken dan we nu doen. Ook wordt beschreven *hoe* deze prioriteiten georganiseerd worden, wie er betrokken zijn en hoe de resultaten gemonitord worden. Soms kunnen we prioriteiten realiseren met onderlinge afstemming en een efficiëntere taakverdeling, soms betreft het nieuwe activiteiten. Extra of nieuwe activiteiten vragen in de regel ook extra menskracht en budget. Dit kan betekenen dat er keuzes worden gemaakt. We doen dan minder van wat we al deden en maken daarmee ruimte voor nieuwe activiteiten. Of we pakken extra activiteiten op als er ook extra middelen beschikbaar komen.

We merken op dat er in de Cultuurvisie wordt geschreven: *"De basis staat voor een zo gevarieerd en kwalitatief goed mogelijk aanbod aan activiteiten, programma's en evenementen. De samenwerking tussen de culturele instellingen, verenigingen, het onderwijs, bedrijfsleven en maatschappelijke partners en inwoners is goed. De accommodaties zijn (nagenoeg) op orde en passen bij de eisen van nu."*

In deze Uitvoeringsagenda nuanceren we de opmerking "Basis op orde", omdat dit anno 2022 minder stellig het geval is dan ten tijde van het opstellen van de Cultuurvisie. De ontvlechting van Scala, het ontstaan van CultuurKlik en de bestuurlijke fusie van CultuurKlik met het ICO en K&C, heeft het culturele speelveld in Hoogeveen aanzienlijk gewijzigd. Ook de huidige onzeker tijd van stijgende kosten en inflatie zal gevolgen hebben. We stellen vast dat in de Uitvoeringsagenda tijd en energie zal moeten worden geïnvesteerd in het opnieuw op orde brengen van de basis. Daarom is dit een eerste prioriteit in de Uitvoeringsagenda.

2.3. Ambities uit de Cultuurvisie

De ambities uit de Cultuurvisie worden verdeeld in drie categorieën: Cultuur is voor iedereen, Cultuur zet Hoogeveen op de kaart en maakt trots en Cultuur laat talent groeien. We vatten dit samen in zes onderwerpen:

- Educatie
- Participatie
- Talentontwikkeling
- Sociaal domein
- Zichtbaarheid
- Identiteit

Uiteraard staan al deze onderwerpen nauw in verbinding met elkaar. Educatie, participatie en talentontwikkeling dragen bij aan de verbinding met het sociale domein, en bevorderen ook zichtbaarheid en identiteitsvorming. Met andere woorden, het zijn geen afgebakende domeinen, ze functioneren in een sterke onderlinge samenhang. De vooruitgang die Hoogeveen op elk van deze zes onderwerpen wil boeken, gaat niet in één keer. Er worden plannen geformuleerd voor een periode van vier jaar (2022-2025), parallel aan de looptijd van de Cultuurvisie. Daarbij constateren we dat het voor sommige onderwerpen makkelijker is dan voor andere om progressie maken. Het vraagt veelal om extra inspanningen of een aangescherpte focus. In alle gevallen gaat het niet vanzelf. Om die reden brengen we een logische prioritering aan. Laaghangend fruit pikken we mee. Voor de grotere opgaven maken we keuzes, gebaseerd op urgentie, meerwaarde en (financiële) haalbaarheid. De uitvoeringsagenda beschrijft daarmee niet alleen wat er te doen staat, maar ook wanneer, door wie en hoe aan de ambities invulling wordt gegeven.

De taken verdeeld: aanjagers, een projectteam en de cultuurcoach

Om te zorgen dat er op de verschillende thema's voldoende ontwikkeling, maar ook onderlinge afstemming is, worden de taken verdeeld. Per thema worden één of twee culturele organisatie als aanjager aangewezen. Deze instelling zorgt ervoor dat kennis van zaken binnen en buiten de eigen organisatie wordt geborgd en dat andere collega organisaties betrokken worden. Niet alleen collega's van de andere grote aanbieders, maar ook breder: verenigingen, organisaties buiten de cultuur, alles wat bijdraagt aan het bereiken van de gestelde ambities. Hierdoor ontstaat samenwerking in een netwerkorganisatie, zoals vermeld in de Cultuurvisie.

Zo ontstaat er - per onderwerp - een **projectteam**, dat bekijkt of het huidige aanbod voldoende is, of dat het voldoende aanhaakt bij de vraag, wens of behoefte van de Hoogeveners, en wat er nodig is om dat te verbeteren. Dit wordt geformuleerd in een **plan van aanpak**, met concrete to do's en een planning. Hierbij wordt nadrukkelijk gezocht naar synergie door samenwerkingen (efficiency en kwaliteitsverbetering) en wordt er gekeken naar behoefte uit de samenleving. Het projectteam komt op geregelde tijdstippen bij elkaar om het plan van aanpak, de voortgang, afstemming en eventueel nieuwe initiatieven te bespreken. De cultuurcoach sluit aan bij het projectteamoverleg om nieuwe ontwikkelingen uit andere domeinen onder de aandacht te brengen en om verbindingen te bevorderen. De aanjager en de projectteamleden rapporteren aan hun directeur.

De directies treffen elkaar elke ca. tien weken, in een **directie-overleg** om elkaar te informeren en af te stemmen, de verschillende trajecten te bespreken en waar nodig te bespoedigen. Het directie-overleg bewaakt en bevordert de voortgang van de Uitvoeringsagenda.

Er wordt dus met grote regelmaat op twee verschillende niveaus overlegd:

- Projectniveau (opzetten, uitvoeren, evalueren);
- Directieniveau (informeren, afstemmen, bevorderen & bewaken uitvoeringsagenda).

De **cultuurcoach** speelt een belangrijke rol in het ondersteunen van de activiteiten en het actief leggen van de nodige verbindingen; met name de verbinding met andere beleidsterreinen en het sociale domein in het bijzonder. Dit betekent dat de cultuurcoach met name bij de onderdelen participatie en bij de activiteiten in het sociale domein een ondersteunende rol heeft. De cultuurcoach vormt geen onderdeel van de projectteams, maar is aangesloten op de ontwikkelingen. Activiteiten die vanuit de gemeente worden opgepakt worden (vooraf) afgestemd met die van de culturele instellingen. Om capaciteit optimaal te kunnen benutten en de wederzijdse inzet te versterken.

Plan van aanpak

Per onderwerp wordt er - onder regie van de aanjager - een Plan van Aanpak opgesteld voor de komende vier jaar. Zo concreet mogelijk en liefst smart. Dat laatste alleen als het realistisch en zinvol is. Soms zullen concrete activiteiten, te behalen resultaten en kpi's beschreven kunnen worden (bijvoorbeeld bij de basisactiviteiten), maar veelal zullen we ons beperken tot het benoemen van de activiteiten en doelstellingen daarvan.

De Plannen van Aanpak zijn een momentopname en kunnen wijzigen: het zijn groeidocumenten. Afhankelijk van de voortgang en actualiteit zijn aanpassingen mogelijk. Ook binnen de plannen van Aanpak zal een prioritering worden aangebracht.

3. De Uitvoeringsagenda

3.1. De Basis op orde

Doel

Om de ambities uit de Cultuurvisie te kunnen waarmaken, moet er sprake zijn van een gezond ecosysteem van culturele instellingen die midden in de samenleving staan. We werken aan een vitale keten met organisaties die op orde zijn, zowel qua huisvesting, organisatie als financiën. En die een aansprekend programma ontwikkelen en zich verbinden met verschillende andere spelers in de stad. Dit leidt tot draagvlak bij de bevolking en de gemeente. De instellingen hebben een zakelijke subsidierelatie en kunnen rekenen op ondersteuning door gemeente.

Huidige situatie en actualiteit: nuancering Cultuurvisie

Door een korting van de gemeentelijke bijdrage aan Scala in 2021 heeft Scala de organisatie anders ingericht. Dat resulteerde in een ontvlechting van de oude Scala-organisatie in twee nieuwe entiteiten, CultuurKlik en Scala, waarbij Scala zich primair richt op het ontwikkelen en uitvoeren van vrijetijdsaanbod en Cultuurklik op de cultuureducatie. Scala is hierdoor genooddaakt het overgrote deel van haar activiteiten in het vrijetijdsaanbod uit de markt te financieren. Het ontvlechten van de activiteiten en het ontwikkelen van een nieuw businessmodel vraagt tijd en brengt voor Scala onzekerheid over de toekomst met zich mee. De tijd zal leren of Scala voldoende in staat is haar aanbod en positie overeind te houden. Voor een goed werkende keten (van educatie naar participatie) en het behalen van de doelstellingen om jongeren in hun kracht te zetten en talent een kans te geven, is een organisatie voor cultuurbeoefening in de vrije tijd onontbeerlijk.

Het plan C1 is van tafel, de wens om cultuur in Hoogeveen fysiek en inhoudelijk meer te bundelen daarentegen niet. Scala moet gezien de financiële situatie op zoek naar goedkopere huisvesting en ook CultuurKlik staat positief tegenover gezamenlijke huisvesting. De Tamboer/Het Podium beschikt over vierkante meters om hierin te kunnen voorzien: er is een concept businesscase opgesteld en er is gekeken of en hoe de activiteiten en programmering elkaar kan versterken. De Bibliotheek zal gezien het lopende huurcontract tot eind 2028 op de huidige locatie blijven.

Door de komst van corona is er een nieuw cultureel landschap ontstaan. De gevolgen van de pandemie zijn nog dagelijks voelbaar. Het publiek weet de culturele instellingen nog lang niet in even grote getale als voor de crisis te bereiken – een landelijke trend ook te zien in andere sectoren, bijvoorbeeld sport. Ook beoefening van kunst en cultuur in de vrije tijd (met name in groepsverband) en deelname aan het verenigingsleven blijft achter. De impact van corona, het beroep dat het deed op flexibiliteit van de medewerkers van de instellingen is groot. Een aandachtspunt voor de toekomstige jaren is werken aan de veerkracht en weerbaarheid binnen de organisaties.

Daarnaast treft de krapte op de arbeidsmarkt ook de culturele instellingen. Het aanbod aan bijvoorbeeld kwalitatieve docenten en gespecialiseerd personeel, van theatertechnici tot marketeers is schaars. Dit heeft impact op de prijs (arbeid wordt duurder en daarmee ook het aanbod), en ook op het aantal activiteiten dat kan worden georganiseerd. Ook de wens en vereiste om aan de Fair Practice Code te voldoen, legt een beperking op het aantal activiteiten wat kan worden uitgevoerd. Fair Practice resulteert in een betere beloning voor zzp'ers, maar betekent tegelijkertijd ook minder werkgelegenheid (minder activiteiten voor meer geld).

Om te zorgen dat cultuurbereik wordt gerealiseerd voor alle Hoogeveners, moeten alle instellingen optimaal kunnen functioneren en moet de basis op orde zijn. Dit betekent dat er in de komende jaren aandacht besteed moet worden aan Scala (vanuit de nieuwe situatie) en gezamenlijke huisvesting voor de programmering van Scala en CultuurKlik in De Tamboer/Het Podium.

Tegelijkertijd moet er een effectieve samenwerking ontstaan tussen de instellingen (afstemming, taak- en rolverdeling en prioriteitstelling) zodat zij effectief en efficiënt de doelen uit de Cultuurvisie kunnen realiseren.

Prioriteiten

- Keten overeind houden voor het waarborgen en betaalbaar houden van de piramide educatie – participatie – talentontwikkeling.
- Huisvesting op orde;
- Goede samenwerking tussen instellingen.

Resultaten eind 2022

- Scala heeft een kwantitatief en kwalitatief lessenaanbod (meer diversiteit aan lessen, ook voor andere doelgroepen, zoals ouderen, volwassenen). Om de tarieven zo laag en marktconform mogelijk te krijgen, probeert Scala het verlies te beperken, en dat zoveel mogelijk met eigen reserves op te vangen.
- De Tamboer/Het Podium heeft een intentieovereenkomst met CultuurKlik en Scala en een herinrichtings- en businessplan voor de verbouwing van beide gebouwen.
- De aanjagers, de projectteams en het directie-overleg zijn operationeel.

Resultaten eind 2023

- Scala heeft het vrijetijds-aanbod voor volwassenen uitgebreid.
- Met de verbouwing van het Podium zijn er meer mogelijkheden voor programmering van onder meer Scala, CultuurKlik en Bibliotheek.
- De locatie van Theater Tamboer is Cultuurhub van Hoogeveen, waar kinderen, jongeren en amateurkunstbeoefenaars zich welkom voelen en terecht kunnen voor het uitoefenen van hun vrijetijdsactiviteiten en waar verschillende instellingen bij elkaar komen. Deze Cultuurhub fungeert als plaats voor ontmoeting - ook los van specifieke activiteiten;

3.2. Educatie

Doel

Alle leerlingen in Hoogeveen van primair onderwijs (PO) tot voortgezet onderwijs (VO), speciaal onderwijs (SO) en middelbaar beroepsonderwijs (MBO) voor zover aanwezig, krijgen een passend en aantrekkelijk aanbod aan cultuuronderwijs. Zij ontwikkelen daarmee hun culturele vermogen, waar ze van leren en van waaruit ze samen met de ander zelf weer nieuwe cultuur maken. Niet het aanbod staat centraal, maar het proces van kennismaken, ontdekken en zelf doen. Kinderen op de kinderopvang komen in aanraking met muziek. Er is aanbod voor jonge kinderen vanuit de culturele partners.

Scholen kunnen kiezen uit een breed aanbod aan verschillende disciplines en vormen, en kunnen dat gemakkelijk zelf inplannen. Zij krijgen maatwerk advies over de manier van inpassen in het lesprogramma, het ontwikkelen van een eigen visie op cultuureducatie, docenten kunnen ondersteuning krijgen en volgen deskundigheidsbevordering. Daarnaast is er voldoende aanbod van professionele vakdocenten. Ook voor het monitoren van de resultaten en vooruitgang van leerlingen en van de kwaliteit van de educatie, krijgen scholen ondersteuning via CultuurKlik en financiële bijdrage via Compenta, de penvoerder van de landelijke regeling Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK) in Drenthe. Buitenschoolse cultuureducatie is in Hoogeveen voor iedereen die dat wil beschikbaar en betaalbaar. Goed aanbod is belangrijk, maar laagdrempelig en toegankelijk – juist ook financieel – is in onze gemeente van groot belang. Er is een breed aanbod van muziek-, theater-, dansles, enz. En er wordt ruim baan gegeven aan de beoefening van urban arts. Er is aanbod op elk niveau, van beginners tot talenten die zich verder willen ontwikkelen.

Huidige situatie

Binnenschoolse activiteiten. In de basis is cultuureducatie via de scholen op orde.

Op dit moment betekent dat, dat alle 36 scholen voor **primair onderwijs** gebruik maken van het brede aanbod dat er is. Via *Cultuurland Hoogeveen* [voorheen Land van Scala] kunnen zij kiezen uit een groot aantal cultuurprogramma's die als 'doorlopende leerlijn' passen binnen het onderwijsprogramma: hiermee worden jaarlijks bijna vijfduizend leerlingen bereikt. Via het *Cultuurmenu* worden ruim 25 schoolvoorstellingen voor alle groepen aangeboden door professionele gezelschappen in De Tamboer en ruim 250 workshops cultuur- en erfgoededucatie door vakdocenten. Naast de twee hiervoor genoemde cultuurprogramma's, hebben scholen nog de mogelijkheid om gefinancierd door de Rijksoverheid ook zelf cultuureducatie-projecten in te kopen.

In het **voortgezet onderwijs** doen de derdeklassers van alle afdelingen van het Roelof van Echten College en Scholengemeenschap De Wolfsbos elk voorjaar mee aan *Kunstcarrousel*. Twee dagen lang volgen zij tal van workshops in alle kunst disciplines, variërend van animatie, beats & recording, improvisatie-toneel, schilderen, hiphop, stijldansen tot djembé. De workshops worden gegeven in De Tamboer, Scala Centrum voor de Kunsten, De Bibliotheek en Het Podium, jaarlijks doen 750 leerlingen van het VO mee.

Het Cultuurtraject in het VO bestaat uit cultuuractiviteiten in de eerste drie leerjaren (ca. 2.200 leerlingen) van het VO. Het doel is dat het onderwijs gedurende de eerste drie leerjaren de leerlingen actief, receptief en reflectief in contact brengt met verschillende cultuurdisciplines.

Jaarlijks coördineren Bibliotheek, Tamboer en CultuurKlik twee cultuurdagen in het MBO-Alfa College in samenwerking met de docenten Burgerschapsvorming voor ruim 700 eerstejaars van het Alfa-college. Het jaarthema staat centraal in de workshops.

Daarnaast krijgen leerlingen in het PO en VO erfgoededucatie. Leerlingen maken jaarlijks kennis met het heden en verleden van Hoogeveen. Het verhaal en de betekenis die individuen of groepen aan het erfgoed toekennen staan centraal. Het laat leerlingen ervaren dat hun eigen omgeving betekenisvol is en iets met zichzelf te maken heeft. De Bibliotheek/Verhalenwerf biedt de activiteiten op maat aan en borgt de kwaliteit en verbindt met taalbeleid en andere disciplines. Erfgoed leent zich om te integreren en te verbinden met vakken zoals taal, geschiedenis, aardrijkskunde en kunstzinnige oriëntatie.

Scholen geven aan tevreden te zijn over de service en het aanbod. We constateren wel dat er ruimte is voor verbetering: Hooogeveense scholen scoren in vergelijking met andere Drentse gemeenten gemiddeld lager op hun cultuureducatie. Het verhogen van de kwaliteit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de aanbieders en de scholen.

Prioriteiten

Om te beginnen moet de basis op orde zijn. Dat heeft prioriteit. Vanuit de visie dat cultuur van groot belang is voor jeugd en jongeren willen we de huidige situatie verbeteren, versterken en uitbouwen:

- Scholen, schoolleiders en vakleerkrachten en ICC'ers worden getraind om zelf keuzes te maken, om visie op cultuuronderwijs te ontwikkelen en om leerlijnen op te zetten. De resultaten van cultuuronderwijs worden gemonitord en op basis daarvan kan gewerkt worden aan verbetering.
- Kwaliteitsverbetering zal leiden tot vernieuwing van het aanbod; waarin meer vraaggericht wordt gewerkt. Dit vraagt om afstemming tussen de aanbieders (culturele instellingen) onderling en het onderwijs. Een betere afstemming leidt tot minder overlap in het aanbod. Dit kan ook betekenen dat het aanbod wordt ingekrompen ten faveure van de kwaliteit en daarmee een hogere tevredenheid van de eindgebruikers (scholen, kinderen en jeugd).
- De coördinatie wordt voor de scholen verbeterd: makkelijker, meer zelfservice (inschrijfsysteem). Hiervoor wordt een automatiseringsslag gemaakt. De tijd die wordt vrijgespeeld, wordt gebruikt voor meer inhoudelijk contact, meer promotie en ondersteuning. De investering in automatisering werd geraamd in 2021 op € 15.000, met een besparing van minimaal 10% van de uren voor het coördineren van de algemene coördinatietaken per jaar.

Aanjager

Gezien het belang van cultuureducatie en de noodzakelijke samenwerking tussen instellingen, zijn hier twee partijen aanjager:

Bibliotheek: is aanjager voor de overall coördinatie, wat aansluit op de huidige opdracht van de gemeente aan de Bibliotheek op het gebied van cultuureducatie (advies en beleidsontwikkelingen, voorzitterschap, penvoerder, administratie, facturen, verantwoordingen, relatiebeheer, redactie, bijeenkomsten, netwerken, uitvoerende coördinatie en planning, plus eigen aanbod) en sluit aan op huidige rol van verbinder cq makelaar van het aanbod (van alle instellingen, zzp'ers en andere aanbieders).

CultuurKlik: is aanjager voor advisering, deskundigheidsbevordering en kwaliteitsborging, wat aansluit op de huidige opdracht van de gemeente aan CultuurKlik op het gebied van cultuureducatie (advies, deskundigheidsbevordering, netwerk) en sluit aan op huidige rol die CultuurKlik ook elders in de provincie heeft op het gebied van professionalisering en ondersteuning.

Resultaten eind 2022

- Deelname van scholen en leerlingen is minstens even groot als nu.
- Tevredenheid van scholen over aanbod en mogelijkheden minstens even groot als nu.

Resultaten eind 2023

- Meer inhoudelijke ondersteuning van docenten vakleerkrachten en ICC'ers, scholen hebben een eigen visie op cultuureducatie ontwikkeld.
- De uitkomsten van de EVI-evaluatie worden gebruikt voor aanpassing en verbetering van de cultuureducatie-programma's.
- Meer verbinding tussen de diverse cultuurprogramma's op scholen en de overige onderwijsprogramma's, waardoor er sprake is van kwaliteitsverbetering.
- Nieuw aanbod in de cultuurprogramma's ontwikkeld voor MBO en SO.
- Digitaal boekings- en reserveersysteem voor scholen opgeleverd en werkend.
- Effectieve samenwerking tussen de verschillende cultuuraanbieders, afstemming van aanbod, programmering en rolverdeling.

3.3. Participatie

Doel

Hoogeveen biedt aanbod van actieve participatie (zelf cultuur maken en meedoen) en passieve cultuurparticipatie (bezoeken en beleven) wat passend is bij de gemeente. Dit betekent dat er voor iedereen die in Hoogeveen woont, cultuur voorhanden is. Het aanbod biedt voor elk wat wils en is divers en inclusief. Cultuur kent geen drempels. Letterlijk, doordat de culturele instellingen en activiteiten fysiek toegankelijk, bereikbaar en dichtbij zijn voor iedereen; en inclusief, omdat iedereen zich welkom voelt en wordt uitgenodigd om mee te doen.

Huidige situatie

In de jaren voor corona bezochten ruim 100.000 mensen per jaar De Tamboer/Het Podium. Jaarlijks zijn er ruim 250 activiteiten op cultureel gebied – gemiddeld is er meer dan viermaal per week iets te doen. Ook de Bibliotheek is een plek die gevonden wordt: 140.000 inwoners bezoeken de bibliotheek voor het lenen van boeken, het volgen van een cursus of bijwonen van een lezing, het lezen van kranten en tijdschriften, het leren over techniek of om hun basisvaardigheden te ontwikkelen, etc.

En wat te denken van de honderden actieve amateurkunstbeoefenaars van de tien muziek- en toneelverenigingen, koren en andere clubs. In individueel- of groepsverband volgen meer dan duizend mensen een cursus of andere scholing op cultureel gebied.

Verder zijn er laagdrempelige manieren om kennismaking met cultuur te bevorderen in de vorm van de verschillende festivals die Hoogeveen rijk is: Uitdagend, Hartje Winter Festival, Jeugdtheaterdag en vele andere.

Scala richt zich naast de buitenschoolse kunst en cultuurlessen (zie prioriteit educatie) ook op leden van lokale muziekverenigingen en biedt opleidingen voor Hafabra en slagwerkensembles.

De Bibliotheek biedt met De Verhalenwerf een openbare plek waar erfgoed met lokale verhalen wordt verbonden. Daarnaast zet de Bibliotheek in op de ontwikkeling op de transitie naar een hybride bibliotheek (een combinatie van fysiek en online), onder de noemer Third Space.

HQ6 biedt ruimte aan kinderen en jongeren van 12 tot 22 om hun talenten op het digitale vlak (verder) te ontwikkelen. In samenwerking met het onderwijs en bedrijfsleven zijn er faciliteiten voor het maken van podcasts, vlogs, foto en filmbewerking en Virtual Reality. De Ontdekhoek richt zich op kinderen in de basisschool-leeftijd en maakt hen wegwijs in de wereld van natuur en techniek.

Corona heeft geleid tot een sterke afname van zowel passieve als actieve cultuurparticipatie en van het aantal leden van verenigingen. Deze landelijke trend zien we ook in Hoogeveen. Er moet extra geïnvesteerd worden op het terugwinnen van publiek en cultuurbeoefenaars, zodat bezoekers en deelname aantallen weer terugkomen op het niveau van voor de coronacrisis.

Prioriteiten

- De keten overeind houden. Dit betekent het in stand houden van het aanbod voor cultuurparticipatie en het voor alle Hoogeveeners (financieel) bereikbaar houden van dit aanbod. Scala gaat op zoek naar extra middelen om dit waar te kunnen maken. Daarmee is bezoek aan lessen, voorstellingen en andere culturele activiteiten voor alle Hoogeveeners dichtbij.
- Investeren op publiekswerving, het aantal deelnemers aan actieve en passieve cultuurparticipatie neemt na de coronacrisis weer toe.
- Structurele afstemming en samenwerking tussen instellingen, zodat het gezamenlijke jaarprogramma gevarieerd en slim gepland en geprogrammeerd wordt.
- Meer ruimte te geven aan Verenigingen (podium geven én co-creatie).
- Toegankelijkheid vergroten door slimme programmering, maar ook door aantrekkelijk en laagdrempelige aanbod en presentatie.
- Speciale aandacht aan jong publiek, dat zich aangetrokken voelt door verzamelnaam urban arts: rap, hiphop, streetart, poetry, Deze doelgroep wordt vaak als nieuw gezien of niche.
- Revitalisering van de amateurkunst is een van de onderwerpen van de innovatieagenda van CultuurKlik.
- De Bibliotheek stelt een herinrichtingsplan op voor een bescheiden herinrichting van de publieke ruimte om de ontmoetingsfunctie te versterken, zowel voor jongeren als voor andere groepen in de samenleving, bijvoorbeeld eenzame ouderen.
- De Tamboer/Het Podium betreft jongeren actief bij programmering, speciaal voor deze doelgroep.
- Bereikbaarheid en beschikbaarheid is nabij door te programmeren op locatie (in de wijken) en met anderen (Verenigingen, daarbij onderzoeken we de mogelijkheden naar aanvullende financiering voor het faciliteren van vervoersmogelijkheden).

Aanjager

De Tamboer/Het Podium

Resultaten eind 2022

- Scala heeft een kwantitatief en kwalitatief lessenaanbod (meer diversiteit aan lessen, ook voor andere doelgroepen, zoals ouderen, volwassenen), naar de mogelijkheden van de bestaande middelen.
- De nieuwe formule HQ-6 in de Bibliotheek Hoogeveen is volledig geïmplementeerd en geborgd.
- Het Jongerenpanel van De Tamboer/Het Podium is opgericht en bestaat uit minimaal vijf jongeren en heeft zelf een aantal (rand)activiteiten geprogrammeerd.
- Bij veel voorstellingen is een speciaal Jongerentarief geïntroduceerd.

Resultaten eind 2023

- Bezoekers en deelnemers zijn op 85% van het niveau van 2019 (pre-corona) en groeiende.
- Scala heeft het vrijetijds-aanbod voor volwassenen uitgebreid.
- In samenspraak met de verenigingen is er een nieuw toekomstplan ontwikkeld om de toekomst van de muziekverenigingen in de gemeente Hoogeveen te verzekeren.
- In De Tamboer/Het Podium zijn loketfuncties mogelijk, waar o.a. plek zal zijn voor een steunpunt Amateurkunst, dat in samenwerking met CultuurKlik wordt ontwikkeld.
- Tweemaal per jaar wordt er een bijeenkomst georganiseerd waarin de culturele instellingen en de verenigingen elkaar treffen en plannen uitwisselen en waarin mogelijke samenwerkingen worden verkend. Resultierend in verbinding met Hoogeveense Verenigingen; zowel in de instellingen als in de wijken.
- De Bibliotheek heeft een bescheiden herinrichting doorgevoerd ter verbetering van de publieke ruimte.

3.4. Talentontwikkeling

Doel

Iedereen in Hoogeveen moet gelijke kansen krijgen om zijn of haar talent te ontdekken en te ontwikkelen. Op school komen alle kinderen in aanraking met kunst en cultuur. Vanuit deze kennismaking worden ze gestimuleerd om ook buitenschools aan cultuurbeoefening te doen, bij Scala of bij een van de vele verenigingen. Dat wat er op de podia in Hoogeveen te zien is, is een inspiratiebron voor nieuw talent. En dat podium is niet alleen voor gevestigde talenten bereikbaar, maar ook voor aanstormend talent. Dit alles maakt dat iedereen zich kan ontplooiën, zichzelf kan uitdrukken via kunst en cultuur, wat bijdraagt aan identiteit, zelfbewustzijn en zelfvertrouwen.

Huidige situatie

Talentontwikkeling, als voortzetting op educatie en participatie, wordt zowel lokaal in Hoogeveen als provinciaal georganiseerd. Provinciaal zijn er een aantal talent-trajecten waaraan Hoogeveense talenten kunnen meedoen: Go Classic, Symphonica in D, Kunstbende, Bandjesjacht, Popsport, Clash of the Coverbands, Vaartslag en meer). Door de bestuurlijk fusie van CultuurKlik met Stichting Kunst en Cultuur en het ICO in Assen zijn de provinciale trajecten in Hoogeveen geborgd.

Het Podium biedt oefenruimte voor popbands uit de regio waar talenten de kans krijgen zich te presenteren en zelfs in voorprogramma van het reguliere programma te laten zien – en horen. Theatergezelschap Het Nieuwe Masker is ‘huisgezelschap’ van Het Podium.

Maar niet alle kinderen en jongeren in Hoogeveen krijgen de kans om hun talenten te ontwikkelen. Kijkend naar de piramide van cultuureducatie, -participatie en talentontwikkeling, is te zien dat Educatie in de basis goed op orde is, maar Participatie achterloopt, mede omdat het voor veel (ouders van) kinderen en jongeren niet betaalbaar is. Voor de laagste inkomens is er het Jeugdfonds Sport & Cultuur, voor ouders die net boven deze inkomensgrens zitten is een keuze voor scholing en talentontwikkeling geen optie. Met het stijgen van de tarieven voor lessen en cursussen en de lidmaatschappen van verenigingen, én vanwege de zorgen over het voortbestaan van Scala dreigt de Hoogeveense piramide in te storten.

Buitenschoolse activiteiten. Muziek-, dans, theater- en andere lessen en cursussen worden aangeboden via Scala: ruim 450 kinderen en jongeren maken daar jaarlijks gebruik van. Zorgelijk is dat het vrijetijds-aanbod aan de jeugd via Scala - na de splitsing van Scala en CultuurKlik - onder druk staat. Cultuurdeelname verloopt doorgaans via de stappen *kennismaking, oriëntatie* (meestal via school), *verdieping* (lessen en cursussen) en *talentontwikkeling*. Met het wegvallen van het aanbod via Scala zou een belangrijke schakel in deze piramide wegvallen. Met grote gevolgen voor de doorstroming en de uiteindelijke cultuurdeelname in Hoogeveen.

De Bibliotheek biedt sinds enkele maanden met HQ6 ruimte en faciliteiten aan jongeren tussen 12 en 22 jaar die zich op het gebied van digitale media willen bekwamen.

In Het Podium wordt aan jongeren in Hoogeveen theaterlessen geboden door GarageTDI uit Assen. Er wordt onderzocht of er (met behulp van andere partijen) een jeugdproductiehuis kan worden opgestart.

Prioriteiten

- Keten van talentontwikkeling behouden met een visie op het waarborgen en betaalbaar houden van de piramide educatie – participatie – talentontwikkeling.
- Als gevolg van corona is het aantal vakdocenten drastisch verminderd. Dit heeft impact op het aanbod en de prijs. Om te zorgen dat de nog werkzame vakdocenten actief blijven in de sector, worden ze volgens de Fair Practice beloond. We accepteren daarbij dat dit ten koste kan gaan van het aanbod.
- Springplank was een mooi plan – vóór corona. Goed idee om dat alsnog te doen (maar niet persé in 2022 of in deze vorm), mogelijk ook als andersoortige jaarlijkse talentenjacht.
- Meer lokale talentontwikkelingstrajecten, om de stap naar provinciale trajecten te verkleinen.
- Bekendheid van Het Podium in de regio verder versterken in samenwerking met Poppunt Drenthe en de poppodia in de regio Zwolle.
- Contacten met de conservatoria verstevigen, voor aanwas nieuwe docenten.
- De instellingen gaan op structurele basis met elkaar afstemmen en samenwerken, binnen- en buitenschools aanbod wordt op elkaar afgestemd zodat kinderen en jongeren gemakkelijker en vanzelfsprekender de stappen van kennismaking tot talentontwikkeling kunnen doorlopen. Dit leidt tot meer vraag-gerichte buitenschoolse activiteiten met meer deelnemers
- Er wordt bijzondere aandacht besteed aan aanbod voor de jonge kinderen in afstemming met het Drents netwerk voor het jonge Kind.

Aanjager:

Scala

Resultaten eind 2022

- Scala heeft een kwantitatief en kwalitatief lessenaanbod, naar de mogelijkheden van de bestaande middelen.
- In overleg met de instellingen is er een besluit genomen over een jaarlijkse Hoogeveense talentenjacht.

Resultaten eind 2023

- De bekendheid van de mogelijkheden van Het Podium is verbeterd, met een bezetting van 85% ten opzichte van 2019 (pre-corona). Oefenruimtes in Het Podium zijn verbeterd en beter te gebruiken (huren) door bands.
- Er is een toename van het aantal buitenschoolse activiteiten en deelnemers hieraan.

3.5. Sociaal domein

Doel

Kunst en cultuur maakt slimmer, helpt mensen weerbaar te worden en verhoogt hun zelfredzaamheid. In Hoogeveen worden groepen die weinig tot niet in contact komen met cultuur in hun eigen omgeving (dichtbij en in de wijken) met cultuur in aanraking gebracht. Dit zorgt voor vitale buurten en bewoners met meer zelfvertrouwen en meer kansen in de samenleving.

Huidige situatie

De Bibliotheek is actief in het sociale domein, waar met o.a. programma's voor geletterdheid, digitale basisvaardigheden, digitale inclusie, gezondheid, integratie van nieuwkomers en ondersteuning voor gezinnen waarin taalachterstanden en andere problematiek (dreigen te) ontstaan. De Bibliotheek werkt hierin samen met andere organisaties uit het sociale domein en het onderwijs, zoals Stichting Welzijnswerk Hoogeveen, Buurtgezinnen of het Asielzoekerscentrum.

We weten dat de verschillende categorieën inwoners van Hoogeveen niet alle evenredig vertegenwoordigd zijn in participatie in cultuur. Wat we niet weten is bij welke groepen de (actieve of passieve) deelname aan cultuur het meeste effect heeft op hun kwaliteit van leven.

De Urban Arts-afdeling van CultuurKlik heeft aantrekkingskracht op kinderen en jongeren uit heel Hoogeveen en in het bijzonder jongeren die normaliter minder snel in de samenleving participeren. Bij CultuurKlik nemen jaarlijks tientallen kinderen en jongeren deel aan de lessen van de Urban Arts-afdeling en het project Young TV. Daarnaast verzorgt de Urban Arts-afdeling door het jaar heen zomeractiviteiten en blockparties voor kinderen en jongeren in tal van wijken en in de gemeente Hoogeveen. Hier liggen kansen om deze doelgroep nog beter te bereiken en via de urban arts ook te verbinden met de (rest van de) samenleving.

Buurtcentrum Jong Krakeel biedt in de wijk Krakeel een divers vrijetijdsaanbod en zomer-programmering. Door het jaar heen worden blockparties door CultuurKlik en zomeractiviteiten o.a. op het Cruiff Court georganiseerd door de gemeente.

Prioriteiten

Omdat in Hoogeveen, net als in ons hele land, mensen een extra zetje kunnen gebruiken, gaan we hierin investeren. Niet alle groepen worden even goed bereikt, dus hier liggen kansen. Deze opgave geldt alle (gesubsidieerde) instellingen.

- De relatie met organisaties uit het domein Zorg en Welzijn worden aangehaald en versterkt.
- Er wordt een verbinding gemaakt met aanbod en leefstijl urban arts, want hier ligt goede kans om in contact te komen met moeilijker bereikbare kinderen en jongeren.
- Gebruik maken van instrument Preventiemenu.
- Om de drempels voor deelname aan cultuur te verkleinen wordt er ingezet op meer gebruik van het Jeugdfonds Sport & Cultuur.
- We gaan in kaart brengen welke groepen de meeste aandacht verdienen en waar de kans op aansluiting bij de samenleving door cultuur het grootst is. De resultaten van deze inventarisatie gebruiken instellingen om (per doelgroep) mee te nemen in hun programmering of aanbod of werkwijze.

Aanjager

CultuurKlik

Resultaten eind 2022

- Onderzoek naar cultuurparticipatie in Hoogeveen en resultaten op groepen met prioriteit (noodzaak en urgentie versus kans op succes en haalbaarheid).
- Samenwerking gestart met SSW Hoogeveen en Jong Hoogeveen, als onderdeel van het Plan van Aanpak.

Resultaten eind 2023

- CultuurKlik heeft de vernieuwing van de Urban Arts-afdeling doorgezet volgens het plan 'Urban Arts Nu en in de toekomst' en de eerste pilot in seizoen 2022-2023 gerealiseerd.
- CultuurKlik bouwt verder aan project Young TV volgens de nieuwe doelstellingen per januari 2022. Daarbij is een stevige samenwerking met HQ-6 gerealiseerd.
- De Tamboer/Het Podium heeft een Maatjesproject opgestart waarbij alleenstaanden en/of ouderen gekoppeld worden aan onbekenden voor een voorstelling en/of optreden in de avond/middag.
- Vanuit De Tamboer/Het Podium is met o.a. SWW het project 'De Wijk, De Wereld' in de wijk Wolfsbos uitgevoerd.
- Het aantal Hoogeveeners wat gebruik maakt van het Jeugdfonds Sport & Cultuur voor het aandeel cultuur is toegenomen.

3.6. Identiteit

Doel

De Hoogeveense identiteit is er een die gevoeld en herkend wordt en waar men trots op is. Dit wordt vormgegeven in het vertellen van Hoogeveens verhalen in alle mogelijke vormen (theaterproducties, verhalentafels, lezingen, liedjescontests en meer). Iedereen kan hiervan genieten of hieraan deelnemen en er op eigen wijze invulling aan geven. De verhalen kunnen gaan over het verleden, maar ook over het heden en de toekomst. De gezamenlijke identiteit verbindt en vergroot de saamhorigheid onder de inwoners van Hoogeveen. Kunst en cultuur dragen actief bij aan de vorming van deze identiteit, houdt deze levendig en bij de tijd.

Huidige situatie

De Hoogeveens identiteit speelt een rol in het cultuuraanbod, maar dit kan zeker nog worden versterkt. De Verhalenwerf geeft ruimte aan de lokale verhalen.

De Tamboer/Het Podium faciliteert o.a. de Historische Kring Hoogeveen voor het geven van lezingen en lokale kunstenaars voor het tonen van beeldende kunst. Binnen de programmering van De Tamboer/Het Podium wordt gekeken naar verbindingen met de identiteit van stad en regio, zoals thema-voorstellingen over de Molukse identiteit, het platteland of de actualiteit (zoals bijvoorbeeld de gaswinning in Groningen). Voor het programmeren van eigen lokale culturele activiteiten worden speciale tarieven aangehouden.

Prioriteiten

- Basis: De Verhalenwerf presenteert Hoogeveense thema's en onderwerpen en biedt erfgoededucatie, wat veel bijdraagt aan ontmoeting en sociale interactie.
- Inwoners worden betrokken door co-creatie, worden gefaciliteerd en krijgen een podium voor de eigen verhalen;
- De Tamboer/Het Podium programmeert naast nationaal aanbod ook voorstellingen en concerten met thema's en onderwerpen die binding hebben met de Hoogeveens omgeving. Het biedt een podium aan lokale organisaties (verenigingen, scholen).
- De lokale thema's worden zoveel als mogelijk meegenomen in het educatie-aanbod.

Aanjager

De Bibliotheek

Resultaten eind 2022

- De Verhalenwerf heeft verbinding gelegd met andere museale partners, bijvoorbeeld het Drents Museum en Drents Archief, of het Onderduikersmuseum in Nieuwlande.
- Er ligt een plan voor de jaarlijkse themamaand in 2023, hiervoor zijn ook gesprekken gevoerd met de lokale verenigingen.

Resultaten eind 2023

- Er is een lokale productie gemaakt over een thema verbonden aan de Hoogeveense identiteit (Boer Koekoek in Hollandscheveld).

3.7. Zichtbaarheid

Doel

De aantrekkelijkheid van Hogeveen wordt vergroot door de aanwezige culturele infrastructuur. Het is voor bewoners vanzelfsprekend dat er een levendig aanbod is, wat voor iedereen herkenbaar en toegankelijk is. Alle inwoners weten het aanbod te vinden en worden op regelmatige basis uitgenodigd voor en verleid tot bezoek of deelname aan culturele activiteiten. Cultuur maakt als vanzelfsprekend deel uit van het leven in Hogeveen.

Huidige situatie

Hogeveen beschikt over een mooi cultuuraanbod, maar dat kan nog beter in de etalage worden gezet. Gemist wordt een plek waar gebruikers/inwoners/het publiek in een oogopslag het gehele culturele aanbod in Hogeveen kunnen raadplegen. Een website is voor de hand liggend, maar we kunnen ook denken aan een gezamenlijke maandelijks pagina in de lokale krant.

Het Podium heeft – als enige Drents gesubsidieerd poppodium – een voortrekkersrol in de samenwerking binnen de regio Zwolle. Hiermee onderscheidt Hogeveen zich van de andere steden in Drenthe. Door de geografische ligging tussen Groningen en Zwolle, heeft Hogeveen een goed uitgangspunt om zich voor de regio te profileren.

Prioriteiten

- Basis: Hogeveens cultuur presenteert zich in verschillende festivals en evenementen. Instellingen werken samen om het totale aanbod te promoten en doen dat op meerdere momenten in het jaar.
- Naast dat we cultuur actief naar de wijken brengen wordt De Tamboer/Het Podium het culturele centrum in het hart van Hogeveen. Les krijgen en samenspelen naast het professionele podium, is motiverend. Nieuw en jong publiek komt vanzelf al over de vloer: goede reclame. Een gezamenlijke locatie maakt laagdrempeliger voor jongeren. En het biedt de kans om de zichtbaarheid van het aanbod te vergroten en nieuwsgierigheid aan te wakkeren.
- Het culturele aanbod wordt meer en regelmatig in gezamenlijkheid onder de aandacht gebracht (website, programma). Culturele instellingen verwijzen actief naar elkaar door.
- Het culturele seizoen wordt door de culturele instellingen gezamenlijk feestelijk geopend;
- Samenwerken binnen sector: afstemmen programmering en uitingen;
- Samenwerking met andere partijen (recreatie, zakelijk, marketing) organiseren door structureel te betrekken bij programma-overleggen, zodanig dat de cultuursector bijdrage levert aan levendigheid en aantrekkelijkheid van stadscentrum.

Aanjager

De Tamboer/Het Podium

Resultaten eind 2022

- De Tamboer/Het Podium heeft een intentieovereenkomst met CultuurKlik en Scala en een herinrichtings- en businessplan voor de verbouwing van beide gebouwen.
- Niet alleen de binnenruimte van De Tamboer, maar ook buiten (tuin/voorplein) wordt vaker gebruikt als podium.
- Inventarisatie van de opgave om de gezamenlijke programmering beter te communiceren naar stad/inwoners.
- Inventarisatie van mogelijke culturele activiteiten die vanuit de instellingen in en met de wijken worden georganiseerd.

Resultaten eind 2023

- Scala en CultuurKlik programmeren in Het Podium, voorbereidende plannen voor verbouwing van De Tamboer zijn opgesteld.
- De locatie van Theater Tamboer is Cultuurhub van Hogeveen, waar kinderen, jongeren en amateurkunstbeoefenaars zich welkom voelen en terecht kunnen voor het uitoefenen van hun vrijetijdsactiviteiten en waar verschillende instellingen bij elkaar komen. Deze Cultuurhub fungeert als plaats voor ontmoeting (ook los van specifieke activiteiten);

- Er is een toename van het aantal culturele activiteiten dat de instellingen ook buiten de eigen muren organiseert, en naar de wijken brengt.
- Er is een structureel overleg en samenwerking tussen cultuur en andere partners (bijvoorbeeld recreatie, ondernemers, marketing Hoogeveen, Binnenstad Hoogeveen) waarin programma en zichtbaarheid wordt afgestemd.
- Er ligt een plan voor gezamenlijke marketing-inspanningen en -momenten voor het culturele aanbod gespreid over het seizoen. Met betrokkenheid van o.a. binnenstad en gemeente.
- Ontwikkeling van een digitale 'uitladder' die overzicht geeft aan activiteiten in de stad en regio (dorpen).
- De toneeltoren van de grote zaal is voorzien van een kunstwerk (mural) om de aantrekkelijkheid van de directe omgeving te vergroten.
- Een Ondernemershub fungeert als plaats voor zakelijke ontmoeting (ook los van specifieke activiteiten).

De Tamboer/Het Podium, CultuurKlik, de Bibliotheek/Verhalenwerf en Scala
Hoogeveen - juli 2022